

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УНІВЕРСАЛЬНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО В КОРПОРАТИВНИХ
ПРАВОВІДНОСИНАХ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах
Викладач (-і)	Сіщук Ліліана Василівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права, доцент, старший дослідник
Контактний телефон викладача	+38 (099) 705 – 63 – 79
Е-mail викладача	liliana.sishchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладачів з магістрантами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/</p> <p>Також передбачена можливість консультацій шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових проектів, індивідуальних науково-дослідних завдань тощо., індивідуальних науково-дослідних завдань тощо.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом вивчення</i> навчальної дисципліни є система правових норм українського та зарубіжного законодавства, що регулюють похідні способи виникнення, зміни та припинення корпоративних відносин, зумовлених універсальним правонаступництвом, а також теоретико-правові підходи до розуміння сутності універсального правонаступництва у корпоративних правовідносинах, що розкривають проблематику наукових пошуків у зазначеній сфері.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:</p> <p>Змістовий модуль 1. Теоретико-правові аспекти правонаступництва в корпоративних відносинах.</p> <p>Змістовий модуль 2. Універсальне правонаступництво при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.</p> <p>Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах є одним з правових інститутів, що регулює сукупність відносин, пов'язаних з похідним набуттям корпоративних прав та особливостями їх переходу від одного суб'єкта права до іншого, що зумовлює єдність прав і зобов'язань у динаміці правовідношення. Необхідність вивчення зазначеної навчальної дисципліни зумовлено потребою аналізу процедур переходу корпоративних прав в порядку спадкування та при реорганізації юридичних осіб, оскільки зазначені правові способи переходу корпоративних прав досить суттєво впливають на подальше функціонування юридичних осіб корпоративного типу. Вагомість знань із навчальної дисципліни «Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах» зростає ще й тому, що зі вказаних вище питань практика застосування та судова практика є досить неоднозначною та суперечливою, а законодавство містить значні прогалини та колізії у їх застосуванні.</p> <p>Основними джерелами цієї навчальної дисципліни виступають: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, закони України «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про кооперацію», «Про сільськогосподарську кооперацію», «Про міжнародне приватне право», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб</p>	

– підприємців та громадських формувань», «Про інститути спільного інвестування», «Про споживчу кооперацію», «Про банки і банківську діяльність», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність», «Про депозитарну систему України», «Про управління об'єктами державної власності», «Про фермерське господарство», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та низка інших законів і підзаконних нормативних актів.

Навчальна дисципліна «Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах» є складовою частиною підготовки фахівців з поглибленим знанням корпоративного права та управління. Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувачів вищої освіти системні і комплексні знання про теоретичні основи правонаступництва у цивільному праві, про види правонаступництва у корпоративних правовідносинах, про специфіку універсального правонаступництва у корпоративних правовідносинах, про поняття спадкового правонаступництва та особливості спадкування корпоративних прав, про поняття і правові форми реорганізації юридичних осіб корпоративного типу, про особливості охорони корпоративних прав учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та при спадкуванні. Засвоєння відповідних знань забезпечить формування у здобувачів вищої освіти навиків щодо комплексного аналізу норм, що регулюють процедуру проведення реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та порядок спадкування корпоративних прав, юридичної кваліфікації відносин, що складаються при універсальному правонаступництві у корпоративних правовідносинах, надання правової оцінки правовим формам реорганізації юридичних осіб корпоративного типу за законодавством України та законодавством ЄС, а також механізму спадкування корпоративних прав учасників юридичних осіб корпоративного типу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування, розширення і поглиблення знань про теоретичні основи правонаступництва в цивільному і корпоративному праві, ознайомлення із специфікою універсального правонаступництва у корпоративних правовідносинах, що виникає при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та при спадкуванні корпоративних прав, а також проведення порівняльно-правового аналізу зарубіжного законодавства з вітчизняним корпоративним законодавством, що регулює зазначену сферу корпоративних відносин.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань про стан національного та зарубіжного законодавства, що регулює правові форми реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та порядок спадкування корпоративних прав, засвоєння здобувачами правових засад, на яких базується універсальне правонаступництво у корпоративних відносинах, окреслення особливостей охорони корпоративних прав учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та при спадкуванні корпоративних прав, набуття здобувачами вищої освіти навиків щодо застосування норм чинного законодавства у практичній сфері.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти проекти та управляти ними;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;
- здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України;
- здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського Суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні;
- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;
- здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника;
- здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією;
- здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання:

- оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання;
- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;
- оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності;
- генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг;
- проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;
- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;
- обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;
- інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	8
самостійна робота	74

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова

3	081 Право	2	Вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові аспекти правонаступництва в корпоративних правовідносинах				
Тема 1. правонаступництво в цивільному праві: теоретичні основи		2	-	8
Тема 2. Поняття та правова природа корпоративних відносин і корпоративних прав		-	-	8
Тема 3. Види правонаступництва в корпоративних відносинах		-	2	6
Тема 4. правонаступництво при спадкуванні корпоративних прав		2	-	6
Тема 5. Охорона корпоративних прав при спадкуванні		-	2	8
Змістовий модуль 2. Універсальне правонаступництво при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу				
Тема 6. Реорганізація та правонаступництво у корпоративних правовідносинах		2	-	8
Тема 7. Злиття і приєднання юридичних осіб корпоративного типу		-	2	6
Тема 8. Поділ і виділ юридичних осіб корпоративного типу		-	2	8
Тема 9. Перетворення юридичних осіб корпоративного типу		-	-	8
Тема 10. Охорона корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу		2	-	8
ЗАГ.:		8	8	74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.7 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL: https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf			
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма здобувачами письмової залікової роботи. Залікова робота виконується на останньому семінарському занятті.			
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.7, 5.1.1.3 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті			

	Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються п. 5.3 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – залік – проводиться в письмово-усній формі шляхом з'ясування опанування здобувачем вищої освіти загальних та фахових компетентностей. Залік охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Заліковий білет складається із 2 описових завдань, які оцінюються в 20 балів кожне, 4 термінологічних завдань, які оцінюються по 5 балів кожне, 10 тестових завдань, які оцінюються по 1 балу кожне і 1 практичного завдання, що оцінюється у 30 балів. Максимальний бал за залікову модульну контрольну роботу складає 100 балів.</p> <p>Залік також може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали. Отриманий в результаті здачі заліку бал заноситься у відомість успішності, додається до балів за семінарські заняття та модульну контрольну роботу.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами заліку у письмовій формі, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання, письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (редакція 3) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
2. Corporate Law of Ukraine: scientific and practical manual / Vasylyeva VA, Zelisko AV, Syschuk L.V. [and others]; ed. prof. V. Vasylyeva. Ivano-Frankivsk, 2019. 258 p.
3. Науково-практичний коментар Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» / [В. А. Васильєва, В. В. Луць, Л. В. Сіщук та ін.]; за заг. ред. В. А. Васильєвої. Харків: Право, 2020. 336 с.
4. Корпоративне право крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. В. Спасиво-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с.
5. Рекодифікація Цивільного Кодексу України: перспективи правового регулювання корпоративних відносин [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції (24 вересня 2021 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2021. 171 с.
6. Науково-практичний коментар судової практики з розгляду справ щодо корпоративних спорів та корпоративних прав / Васильєва В. А., Васильєва В. В., Вінтоняк Н. Д., Сіщук Л. В.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2022. 450 с.
7. Зміни у корпоративному законодавстві в період дії правового режиму воєнного стану в Україні [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами ХХ Міжнародної науково-практичної конференції (30 вересня 2022 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2022. 150 с.
8. Щербакова Н. В. Реорганізація як правовий засіб формування та зміни правового статусу господарських організацій. Юридичний науковий електронний журнал. №12. 2022. С. 212 – 218.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичному посібнику:

1. Сіщук Л. В. Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023.

2. Сіщук Л. В. Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах: методичні вказівки для підготовки до самостійної роботи магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023. <https://kcp.pnu.edu.ua/op-marictp/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач: Ліліана СІЩУК,
доцент